

คำกล่าวปาฐกถาในงาน “ดาว...อาสาพิทักษ์สิทธิผู้ถือหุ้น”

โดย ดร. วรพล โสภคิยานุรักษ์ เลขาธิการ สำนักงาน ก.ล.ต.

วันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556

“ผู้ถือหุ้น” เป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างมากต่อบริษัทจดทะเบียน เพราะเป็นเจ้าของเงินทุนที่ใส่เข้ามาในบริษัท เพื่อให้บริษัทนำไปใช้เป็นเงินทุนในการหล่อเลี้ยงและขยายกิจการให้เติบโตก้าวหน้า แต่เนื่องจากผู้ถือหุ้นไม่สามารถเข้าไปบริหารงานบริษัทด้วยตนเองได้ทุกคน จึงต้องแต่งตั้งกรรมการเข้าไปดูแลประโยชน์แทนผู้ถือหุ้น และกรรมการไปมอบหมายผู้บริหารให้ดำเนินกิจการของบริษัทต่ออีกชั้นหนึ่ง ดังนั้น กฎหมายจึงต้องกำหนดให้บริษัทจัดประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี (Annual General Meeting “AGM”) ขึ้นปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้บริษัทมารายงานผลการดำเนินงานต่อผู้ถือหุ้น และขออนุมัติเรื่องสำคัญจากผู้ถือหุ้น ซึ่งในโอกาสดังกล่าวผู้ถือหุ้นจะได้ใช้สิทธิความเป็นเจ้าของบริษัทในการซักถามหรือแนะนำผู้บริหารในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ของผู้ถือหุ้น รวมถึงใช้สิทธิออกเสียงเห็นชอบหรือคัดค้านในเรื่องสำคัญที่ต้องการมติจากผู้ถือหุ้น

การจัดประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้นจึงเป็นภารกิจสำคัญของบริษัทจดทะเบียนที่จะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนทั้งที่กำหนดโดยกฎหมายและมาตรฐานที่พึงปฏิบัติตามหลักสากล เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถใช้สิทธิได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และเท่าเทียมกัน ซึ่งเมื่อมองย้อนไปเมื่อ 8 ปีที่แล้ว ธนาคารโลกได้เข้ามาทำการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านบรรษัทภิบาล ตลาดทุนไทย ที่เรียกว่า โครงการ CG-ROSC (Corporate Governance – Report on the Observance of Standards and Codes) ซึ่งขณะนั้นหมวดที่ได้รับคะแนนน้อยจากการประเมินทั้งหมด 6 หมวด คือ หมวดสิทธิของผู้ถือหุ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียน ที่ควรต้องปรับปรุงแก้ไข และนั่นเป็นที่มาของโครงการประเมิน คุณภาพการประชุมผู้ถือหุ้น หรือ AGM

ในปี 2549 ก.ล.ต. ได้ร่วมกับสมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทยและสมาคมบริษัทจดทะเบียนไทยริเริ่มโครงการประเมินคุณภาพ AGM เพื่อรณรงค์ให้บริษัทจดทะเบียนให้ความสำคัญกับการจัด AGM

อย่างมีคุณภาพ เพื่อประโยชน์ของผู้ถือหุ้นโดยรวม โดยเป็นการทำ checklist ให้คะแนนในแต่ละขั้นตอนของการจัดประชุม ทั้งก่อน ขณะ และหลังการประชุม แล้วสรุปผลออกมาเป็นคะแนน ซึ่งคะแนนดังกล่าวช่วยให้บริษัทจดทะเบียนทราบถึงจุดอ่อนในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการจัดประชุมอย่างเป็นรูปธรรม แล้วสามารถทำการปรับปรุงได้ทันที ซึ่งโครงการนี้เห็นผลเป็นการยกระดับการจัด AGM ของบริษัทจดทะเบียนทั้งตลาด โดยพร้อมเพรียงกันในปีต่อๆ มา

ตลอดระยะเวลา 7 ปีที่ผ่านมา โครงการนี้ทำให้เกิดพัฒนาการอย่างเห็นได้ชัดเจน บริษัทจดทะเบียนมีผลคะแนนดีขึ้นตามลำดับ โดยล่าสุดในปี 2555 มี 279 บริษัท (จากบริษัทที่ถูกระเมิน 450 บริษัท) ได้คะแนนมากกว่า 90 คะแนน และมีบริษัทเกือบ 74 บริษัทที่ได้คะแนนเต็มร้อย จากในปีที่เริ่มต้นโครงการ มีเพียง 60 บริษัทที่ได้คะแนนมากกว่า 90 คะแนน

ความสำเร็จของโครงการนี้ไม่ได้ปรากฏผลเฉพาะในประเทศเราเท่านั้น ในระดับต่างประเทศได้ รายงาน CG Watch ล่าสุดปี 2012 โดย ACGA (The Asian Corporate Governance Association) ร่วมกับ CLSA ประเมินให้ตลาดทุนของไทยขยับขึ้นเป็นอันดับที่ 3 จากประเทศในภูมิภาคเอเชียที่ได้รับการประเมิน 11 ประเทศ (จากเดิมอันดับที่ 4 และอันดับที่ 8 ในปี 2010 และ 2007 ตามลำดับ) ส่วนหนึ่งมาจากการจัด AGM ที่มีคุณภาพ ซึ่งในรายงานดังกล่าวได้กล่าวชื่นชมโครงการนี้และพัฒนาการของไทยในเรื่องนี้อย่างมาก

บุคคลสำคัญที่ทำให้โครงการนี้สำเร็จได้ คงต้องขอกล่าวถึง “อาสาพิทักษ์สิทธิผู้ถือหุ้น” ของสมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย ซึ่งทำหน้าที่ในการประเมินคุณภาพ AGM อย่างเข้มแข็งตลอดเวลาที่ผ่านมา ทั้งการเตรียมตัวก่อนการเข้าประชุม การเข้าร่วมประชุม และการซักถามประเด็นที่สำคัญต่อประโยชน์ผู้ถือหุ้น ซึ่งอาสาแต่ละคนก่อนที่จะสามารถออกปฏิบัติงานได้ต้องได้รับการฝึกอบรมและทำการศึกษาให้รู้จักและเข้าใจธุรกิจอย่างลึกซึ้งก่อน ภารกิจของอาสาจึงไม่ใช่เรื่องง่ายหรือใครๆ ก็ทำได้

ดังนั้น อาสาเองจึงควรภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีที่ได้รับมอบหมายให้ทำภารกิจที่สำคัญนี้ และต้องปฏิบัติตนอยู่ในวินัยและจรรยาที่ดีเพื่อให้เป็นที่ยอมรับแก่บริษัทจดทะเบียนที่อาสาเข้าไปประเมิน และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ถือหุ้นอื่นด้วย งานของอาสาเป็นงานที่ควรยกย่อง เพราะทำงานด้วยความเสียสละและทุ่มเท การจัดงานวันนี้ก็เพื่อให้อาสาทุกท่านตระหนักว่าหน้าที่ของท่านทั้งหลายต้องดำรงอยู่ด้วยเกียรติและศักดิ์ศรี จากการปฏิบัติงานด้วยจิตใจที่รักในการทำหน้าที่ จากความรู้ที่เต็มร้อย และจากการแสดงออกที่เหมาะสม

ก.ล.ต. จึงขอฝากภารกิจนี้ให้อาสาดำเนินการต่อไป โดยเชื่อมั่นว่าพลังของอาสาจะเป็นแรงสำคัญที่จะช่วยพัฒนาสิทธิของผู้ถือหุ้น และนำไปสู่การพัฒนาการกำกับดูแลกิจการที่ดีของตลาดทุนไทยได้อย่างยั่งยืน